

نیا هب خساپ هیالگ

- هیالگ نیا هب خساپ
- همولظم قح؛ تدهاش لامتحا: لوا ماگ
- هئسم لرح راکهار

ه‌ی‌ال‌گ‌ن‌ی‌ا‌ه‌ب‌خ‌س‌ا‌پ

دوش‌ی‌م‌ا‌ج‌ک‌،‌د‌ی‌و‌گ‌ی‌م‌غ‌و‌ر‌د‌ا‌م‌ش‌ه‌ک‌د‌ن‌ی‌و‌گ‌ی‌م‌ا‌ه‌ن‌آ‌ی‌ت‌ق‌و‌ت‌س‌ا‌م‌و‌ل‌ع‌م‌ب‌خ‌،‌ه‌د‌ا‌س‌ر‌ا‌ی‌س‌ب‌ر‌ا‌ک‌ه‌ا‌ر‌ک‌ی‌ا‌ه‌ن‌ی‌ا‌،‌م‌ی‌ر‌ا‌د‌ن‌ل‌و‌ب‌ق‌ا‌م‌آ‌ل‌ص‌ا‌!؟‌د‌ن‌ن‌ک‌ب‌د‌ی‌ه‌ش‌ا‌ر‌ا‌د‌خ‌ل‌و‌س‌ر‌ر‌ت‌خ‌د‌د‌ن‌ی‌ا‌ی‌ب‌م‌ا‌ل‌س‌ا‌ت‌م‌ا‌ن‌ی‌خ‌ی‌ش‌ه‌ک‌ن‌ی‌ا‌و‌.‌د‌ن‌ا‌ه‌د‌ش‌د‌ی‌ه‌ش‌ت‌ر‌ض‌ح‌ه‌ک‌د‌ن‌ا‌ه‌د‌ر‌ک‌ی‌ر‌ا‌ک‌ا‌ه‌ن‌ی‌ا‌ی‌ن‌ع‌ی‌،‌ت‌د‌ا‌ه‌ش‌د‌ی‌و‌گ‌ی‌م‌ا‌م‌ش‌،‌ت‌س‌ا‌م‌ت‌ا‌س‌د‌ق‌م‌م‌ه‌ه‌ب‌ن‌ا‌م‌ی‌ا‌ه‌ب‌ل‌ق‌و‌د‌ش‌ا‌ب‌ت‌ف‌ل‌ا‌ا‌م‌ن‌ی‌ب‌ا‌ت‌،‌ت‌د‌ا‌ه‌ش‌د‌ی‌س‌ی‌و‌ن‌ن‌س‌پ‌،‌ت‌س‌ا‌م‌ت‌ا‌س‌د‌ق‌م‌ه‌ب‌ض‌ر‌ع‌ت‌،‌د‌ش‌ا‌ب‌ک‌ی‌د‌ز‌ن‌،

ٲق ح ؛تداهش لامتحا :لوا ماگ همولظم

هديد همدص هك هدوب ربم‌اي پ رتخد ،هدوب يا همولظم كي اّاعقاو ،دشاب نيّااعقاو رگا :تسا نيّا لاؤس ،تسا حرطم هك مه واّق ح رخّآ ،تسا

،دشاب وا ابّق ح ،ي‌وگ‌غورد وت :دي‌وگب هك ره هك تسين يروط نيّا

؟تسوا اب قح تسا ركنم هك يسك ايّآ درك اّدا سكره

؟مي‌ونشب ار اه فرح دياب لّوا هك نيّا اي

يم تحاران ام ،وگن وگن :دني‌وگب دوش يمن ،مي‌راد همولظم كي ام :دي‌وگ يم يسك رگا !نم زيزع رخّآ هداتسرف خيرات لوط رد ار شم‌اي پ ،هدوب همولظم هك تسا يسك كي !تسين هك نمّ قح رخّآ .مي‌وش دنا هتشون هك هدش روطچ نّآلا دوش يم رت حضاو دور يم رتولج هچره هك هدرک داجيا يجوم ،تسا ؟تداهش

هللا مالس همطاف زاجعا ؛يفخم ربقي اهيلع

:هتفگ هك دشاب راک رد يا همولظم مي‌دهد يم لامتحا .تسا حرطم مه يرگيديّ قح ؟مينک راک هچ الاح ،فرح نم دنمهفب ؟ربم‌اي پ نادرده ربقي تساجک :دني‌وگب خيرات رد ات دينک يفخم ار نم ربقي ،متشادي‌ني‌اي ب متشاد

دي‌ني‌ي يم تقو نّآ ديري‌گب رارق ي‌نارحب طئارش رد امش هك دنتفگ يم رّركم تچه‌ب هللاّايّآ تّدش رد تسا نيّا -اهيلع هللا مالس - هقي‌دص ترضح تمارک .تسا تخس ردقچ يري‌گ مي‌مصت ،[1]همولظم نم :دني‌وگب ،دناسرب ار ناشدوخ ني‌اي ب ،خيرات لّک رد هك دننک يم يراک ،تّيمولظم يم دندمّآ تسا بي‌جعي‌لي‌خ ،[2]دي‌نک تسرد عيقب رد ربقي ات لهچ دشاب يفخم نم ربقي :دومرف ناولص - ني‌نمؤملاري‌ما دوب اچنيّا .درادي‌مزاوول هچ دنتسناد يم ،دنفاکشب ار اهربقي مّمه دنتساوخ رگا دندرک داي مسق ترضح ،[3]کم‌دقاره‌اّ نوّد هُتدمغّآل ي‌ي‌سُتِلّلس نيّا :دندومرف -هيلي‌ع هللا ي‌لي‌ع زا ريغ ي‌لي‌ع اچنيّا ديد.ددرگ يم‌نرب مزي‌رن ار تنوخ ات ،دي‌اي ب نوري‌ب فالغ زا ي‌لي‌ع ري‌شمش اچنيّا ،تشادرب تسد ،دندرب يم تعي‌بي يارب هك تسا لبق زور رد

،دشاب زوري‌پ هك دنکب يراک تي‌مولظم تّدش رد تسا ترضح تمارک نيّا :دندومرف يم اقّآ جاح .دنابم نّآلا ات ،دي‌نکن هچ دي‌نکن هچ ،دي‌سي‌ونن تي‌اور هك مامت وّما تّتردق اب دننک وحم دنناوتن دناوتب روط نيّا هك طئارش نيّا رد تسا ي‌خوش ايّآ ،مي‌وگ يم مراد نم مه‌دزناپ نرق زا دعب زورما ؟دناسرب ار شم‌اي پ

ناونعب مه ل لم نامزاس ،رگید لاس دنچ دننک راتفر هنالقاع هعیش رگا :منک یم ضرع نم الاح
نیمه هب ؛درک یفخم دوش یم نوج ؟ ارچ ،دورب ولج دی راذگب .دنک یم ازع نالعا ،ربمای پ رتخدتداهش
!تسین هملک کی

لها کی رحت تمرح :مه مهم طارش تسنس

تسنس لها هک دنزب فرح یروط رگا هک دنادب یا هعیش ره -تسا مهم رایسب نیا- هک نیا طارش هب اما
فرح یروط هعیش ارچ .دنک یم مارج راک دراد نیا ،دوشب تحاران وا فرح تسد زا تسن رفن کی ولو
ینحل دیابن ام نحل ،مینزب فرح روجنیا ام تسیابن ؟ دنک کی رحت ار تسن کی بلق هک دنزب
زاب نهاده یسک تسا مارج ،یدرک تراسج نم تاسدقم هب ؛دیوگب دوشب هدرزا ام تسد زا وا هک دشاب
مولعم دنک هه بش رگا یسک ،درادن کش شن دوب مارج ،دنک کی رحت ار اه نآ هک دنزب فرح یروط و دنک
تسین شتسد عاضواالصا دوش یم

یم یفرح مراد نم نآلا دنک ساسحا دیاب ارچ ؟دوشب تحاران یرگید هک مینزب فرح یروط دیاب ام ارچ
،مینزب فرح یروجنیا دیابن ام ؟تسوا دوجو مامت و وا تاسدقم هیلع هک میوگ

هنابش هک دومن تیصو راضحا لاح رد ،تیمولظم همه نآ زا دعب مالسل اهیلع ارهز ترضح هکنیا [1]
عازن هک یسک راک اریز ؛تسا مالسل اهیلع ناربمغیپ راک ریطن هک دوب یبیجع راک ،ددرگ نفد
و ،دنبب ار اهالب همه نآ و دوشب تواضق و هیلع و ددرگ هدی هس و هتشک و دوش بولغم و دنک
هب ،دهد ناشن نارگید هب ار دوخ ندوب بلاغ و دهد هولج بلاغ لثم ار دوخ هک دنک ادیپ ار یهار لاحنیااب
دومن تیصو هکنیا نآ و دوب زجاع نآ مهف زا رشب رکف هک یهار .دراد تهابش زاجعا و ناربمغیپ راک
،ددرگ نفد هنبش ،عییش ت نوب

ار یراک نینچ مالسل اهیلع ارهز ترضح هک دیسریم ناشرکف هب تفالغ و تموکح هاگتسد رگا
زین نفد زا دعب .دندرکی یریگولج نآ ماجنا زا و دندشیم دراو ترضح نآ لزnm هب ،دنکب دهاوخی
دنتسناوتن و دومن یریگولج نآ زا مالسل اهیلع ریما ترضح هک دوبن ترضح نآ ربق شبن زج یهار
(۱۳۱ ص ۱، ج ۱، تهج هب رضحم رد)دننکب یراک

نفد قلی عیق بلایف سانلا حبصاً و ادحاً اه ملعی مل و ،اهتیصوب نینمؤملا ریما لمعاف [2]
اهنفد و قمطاف قافوب اوملع امل نیملسملا نإ و ادج اربق نوعبرأ [هیف و] (مالسل اهیلع) قمطاف
رفح و اهزیهجتب ترمأ هللا لوسر اخأ ای :اولاقف ،اهب هنوزعی (مالسل اهیلع) نینمؤملا ریما اوتأ
(امهیلع هللا یلص) اهیبأب تقحل و تیروو دق (مالسل اهیلع) نینمؤملا ریما لاقف اهتبرت
اده نإ ،اهیلع یلصی ال و اهیریغ ادلو فلخی مل و ،دمحم تنب تومت نوعجار هیلإ انإ و هلل انإ :اولاقف
،میظع عیشلا

هللا و نكأ مل و هتیب لهأ نم هلوسر و هللا یلع هب متئج ام مكبسح : (مالسل اهیلع) لاقف
ردغ دهعلا دعب ام و مكنم دحأ اهیلع یلصی ال نأ اهب تصویتلا اهتیصویف اهیصعأ

عیق بلایل مهروف نم اوضم و انیبن تنب یلع قالصلا نم دب ال :اولاق و مهباوئأ موقلا ضفف
مال و ،سانلا جصف روبقلا كلت نیب اربق مهیلع لكش تساف ،ادج اربق نیعبرأ هیف اودجوف

اهربق نوفرعت ال و اهيلع ةالصلال ال و مكيبن تنب ةافو اورضحت مل :اولاق و ،اضعب مهضعب
،اهنوروزتف

(مالسلا اهيلع) ةمطاف اودجت ىتح روبقلا هذه رشنني نم نيملسمل ءاسن اوتآ :ركب وبأ لاقف
دق و ابضغم هراد نم جرخف (مالسلا هيلع) نينمؤملا ريمأ كلذ غلبف ،اهربق رازي و اهيلع اولصتف
ىلع أكو تي ،ةهيريكي ال هسبلي نكي مل يذال رفصألا هابق هدي ىلع و هجادوأ تراد و هاني ع ترمحا
لبقأ دق ىلع اذه :مهل لاقف ريذنال سانلا ال قيسف عيقبلا ىلع درو ىتح ،راقفلا يذ هفيس
ىلوف ،ةمألا رباغ ىلع يفيس نعضلأ دحاو رج روبقلا هذه نم ثحب نئل هللاب مسقي نورث امك
(١٨٠-١٧٩ ص ؛ ىربكلا ةيادهلا) .اثادح اوثدحي مل و موقلا

و ةسمخ (ص) يبنلادعب تماقا و ،نارهش و ةنس ةرشع ينامث اهل و تيفوت (ع) ةمطاف نا يور و
هعم و اهجرخا و (ع) نينمؤملا ريمأ هنيكث و اهل سغ ىلوت و ،اموي نيغب را يور و ،اموي نيغبس
ددج و عيقبلا يف اهنفد و ،دحا هب ملعي مل و اهيلع اولص و ،ليللا يف (ع) نيسحلا و نيسحلا
(٥٥ ص ؛ تانجعمل نوي) اهربق سانلا ىلع لك تشاف ،اربق نيغب را

مأ و ،بنيز و ،نيسحلا و ،نيسحلا و ،هريغ اهرضحي مل و ،(مالسلا هيلع) نينمؤملا ريمأ اهل سغ
و نيسحلا هعم و ،ليللا يف عيقبلا ال اهجرخأ و ،سيمع تنب ءامسأ و ،اهتيراج ةصف و ،موثلك
سانلا رئاس نم دحأ اهيلع ىلص ال و ،اهتافو رضح ال و ،اهب ملعي مل و ،اهيلع ىلص و ،نيسحلا
اربق نوعبرأ هيف و تنفد ةليل عيقبلا حبصأ و ،اهربق عوضومىف و ،ةضورلا يف اهنفد و ،مهريغ
؟اددج

مهيلع لكشأف ،اربق نيغب رأ هيف اودجوف ،عيقبلا ال اوعاج اهتافو اوملعل امل نيملسمل نإ و
الإ مكيف مكيبن فلخي مل :اولاق و ،اضعب مهضعب مال و سانلا جصف ،روبقلا رئاس نم اهربق
اوفرعت مل و لب !اهيلع ةالصلال ال و اهنفد ال و اهتافو اورضحت مل و نفدت و تومت ،ةدحاو اتنب
!اهربق

اهيلع يلصنف اهدجن ىتح روبقلا هذه شبنني نم نيملسمل ءاسن نم اوتاه :مهنم رمألا ةالو لاقف
(١٣٦ ص ؛ (ةثيدحلا - ط) ةمامإلا لئالد) .اهربق روزن

موق ىلع ةطخاس تناك اهنإ لاقف اليل اهنفد نع نينمؤملا ريمأ لئس هنأ ةتابن نب غبصألا
عم اهربق ىوس هنأ يور و اهدلو نم دحأ ىلع يلصي نأ مهالوتي نم ىلع مارح و اهتزانج مهروضح تهرك
شر هنأ يور و اهربق فرعي ال ىتح ةعبس رادقم ةروزم اربق اهيلل اوح ىوس اولاق و ايوتسم ضرألا
مالسلا مهيلع بلاط يبالآ بقانم) .اهيلع اولصيف هريغ نم اهربق نيبني ال ىتح اربق نيغب رأ
(٣٦٣ ص ؛ ٣ ج ؛ (بوشآرهش نبال)

دق دادقملا لاقف ع ةمطاف ىلع ةالصلال نوديري سانلا و رمع و ركب وبأ لبقأ سانلا حبصأاملف [3]
سابعلال لاق نولعفيس مهنإ كل لقأ مل أ لاقف ركب يبالآ ىل رمع تفتلاف ةحرابلا ةمطاف انفد
ادبأ انل ميذللا مكدسح مشاه ينب اي نوكرتت ال [هللا و] رمع لاقف اهيلع ايلصت ال نأ تصوأ اهنإ
يلع لاقف اهيلع يلصأف اهشبنأ نأ تتممه دقل هللا و بهذت نل مكروص يف يتلا نئاغضلا هذه نإ
نود هتدمغ ال يفيس تللس نئل [هللا و] كنيمي كيلى لتعجرأل كاهص نبا اي كلذ تمرول هللا و ع
سيقي نب ميلس باتك (قدص فلح اذا ع ايلع نأ ملع و تكس و رمع رسكناف كلذ مرف كسفن قاهزا
(٨٧١-٨٧٠ ص ؛ ٢ ج ؛ يلالهلا

هلئسم^٣لح راکهار

یرایسب! هار کی نایاقآ دراد **هار کی**؟ مینک راکچ دیاب دشاب مولظم دیهد یم لامتحا هک یسک بوخ مامت ددنب یم شقن نهذ رد ناشتاس^١دقم دوش یم یط ناشیناوج دیآ یم الاب ناشن^٢نس تنس لهه زا هک ناشن^٣نس، دیتسکش ار وا دوجو راتخاس دینکشب دیه^٤اوخب امش رگا هک دوش یم ناشدوجو راتخاس دندرادن ربخ تسا ناشدوخ بتک نیرتربتعم رد هک یتارابع زا یرایسب الاب دمآ

یمجمعم عاجرا

مه حیضوت یتح، ار اه نآ ترابع دنیایب طقف، مییوگ یم روجنیا ام دنیوگن هعیش؟ تسیچ هار بخ هچب مینکب یراک ام، تسا س^١دقم ناشدزن و دندراد لوبق اه نآ هک یباتک ترابع نیع طقف، دیهدن یروط ام، دنوشب تحاران دنونش یم ار یزیچ کی یگللاس هاجنپ رد تسا رارق رگا هک تنس لهه یاه غورد دنیوگب هک ار اوتحم هن، دسرب ناشتسد هب ناشدوخ باتک ترابع نیع هک میهدب رشن مینک لقن ار ترابع نیع رطس مین هکلب، یتفگ

تجج مامتا؛ بتکل احصا

اه هعیش امش ینید هچ دنیوگ یم و دنریگ یم داریا هعیش هب ررکم اه نآ، دندراد «یرابخ حیحص» اه نآ دراد فیعض ثیدح همه نیا امشیریفاک باتک؟ دندرادن یحیحص باتک هک دیراد

ص^١صختم کی، دسیون یم باتک دیآ یم ص^٢صختم کی دینیبب امش، مقتنم^٣لایطع^٤لالا هلالا ناجبس دوشب دیایب ص^٥صختم کی باتک تسا نکمم اچک. دنک هابتشا دناوت یم، تسا هربخ کی تسا؟ نآرقولت یلات

ص^١صختم کی باتک هک یتداع فالخرب -مروخب مسق شیارب مرضاح- تسا سمشلاک نم یارب ا^٢ما ود؟ روطچ، هدرک عافد تیبلال لهه نیمولظم زالا^٣عتم یادخ، [1]دوشب یحو باتکولت یلات دیآ یم «دنیوگ یم دندراد لوبق ناش^٤مه ار باتک ود ناملسم درایلیم کی اب مالسا^٥درتسگ م^٦لاع رد باتک ملسم حیحص و یرابخ حیحص باتک» [2]هللا باتک دعب بتکل احصا^٧

اک یفرح نیا وت: دنیوگ یم، هدرؤا ار یبلطم هتفر هک هعیش^١چب کی هب امش هک روط نامه ینعی، ه تنس لهه رد، مینیبب ات روایب هیآ مادک بجع: دنیوگ یم مه وا، تسا نآرق^٢یآ فالخرب ینز یم، سلجم ناتسچولب و ناتسیس^٣قطنم رد نآلا، تسا نآرقولت یلات ملسم و یرابخ حیحص یم لقن باتک نیا زا هک امش، تساه نآ دزن رد باتک نیرت س^٤دقم، یرابخ حیحص طفح یارب دنریگ شلاس هاجنپ هک ی^٥نس ناوج دینک یراک ار شهاتوک تارابع یضعب، دینکن مه همجرت یتح دینک مسق نم، دنوشب یگللاس هه زا، دناد یم نآرقولت یلات ار یرابخ حیحص باتک ا^٦ما هدی نشن دوشب دیا هتشنو^٧الاح ناتمیوقت رد اچ: دنیوگ یم نآدعب دنوشب یگللاس هه زا رگا امش رضحم رد مروخ یم تدهاش

ای ثیدح کی ترابع، تسا نیمه، دورن راک هب زیگنارب غازن یاههژاو هک تسا نم شرافس هک هچ نآ نیا دوخ. رگید روج ی^١نس و دنزیم ناو^٢نع روج کی هعیش: مینزیم ناو^٣نع و بسچرب ار بلطم کی دنکیم حرطم ار نآ، شدوخ ناو^٤نع اب هک دراد یدوصقم کی هعیش، دوشیم یریگرد ببس نیوانع ثحب شمارا^٥هک دوشیم ثعاب نیا، دنکیم حرطم، شدوخ ناو^٦نع اب ار نآ هک دراد یدوصقم کی مه یریگید

ار اه مجعم .تسا یمجعم عاجرا ؟تسیچ هار نیرتهب .دروخب مه هب دسرب هجیتن هب دوز دیاب هک دیوگیم و دروآیم ار ظافل کی ظافلالا فشک هک تسا نیا ظافلالا فشک اب مجعم قرف .دیهدید [3].تسا هملک نیا رب لمتشم هک دروآیم ار نآ زا یهاتوک هلمج کی مجعم اما .تسه اج نالف

ناونع نیا بخ .دینزن ناونع ،تسا یرابخ حیحص ردّالثم هک یترابع هب هک تسا نیا یمجعم عاجرا لوا .دینکیم فیرحت ار زیچ همه امش هک دنیوگیم و دینکیم عازن اهنآ و تسا امش تشادرب ،ندز بترم هک ینامه ،دیتسه وگ غورد امش ،دیدیمهف دب امش :دنیوگیم هک تسا اچنیه قاقش :دنیوگن مادم و دیاین شیپ اضف نیا هکنیا یرب بخ .تسا ییوگ غورد معیش راک دنیوگیم راک هچ ؛دیوگیم هچ یرابخ حیحص هک دیسرپب و دیورب ءاملع دزن دیاب هکلب !؟تفگ دب دیدی» ملع کی دزن ار یرابخ حیحص .تسیچ یرابخ حیحص یانعم هک دیوگب یضفار کی هب هک دیراد تالمج هب دیاب امش دیاین شیپ اهتخب نیا هکنیا یرب .«نیا شیپ هن ،سرپب وا زا و ربب ینس هک اه مجعم لثم .دنیوگیم یمجعم عاجرا نیا هب .دینک ءافتکا ناشدوخ تارابع نیع زا یهاتوک اهوج و تسج رد رگا .هاتوک اما ،تسا یرابخ حیحص تارابع نیا دیوگیم .دروآیم ار هاتوک تارابع نیع ار دروم نارازه هک دشابن «**ناک**» هملکّالثم .دهاوخم صصخت شدوخ نیا .دیآیم عیرس ،دینزب مه .دیایب عیرس هک دشاب یاهنوگهب هاتوک تاملک .دروایب

یمجعم عاجرا شور هدیاف

داتفه هکنیا اب ،ئنس کی هک ار یبلاطم :تسا نیا شا هدیاف ؟[4]دراد یاهدیاف هچ شور نیا فالخ و دنیوگب ار اهنیا دنادیمن حالص ناشئاملع نوچ- هدرخن ششوگ هب اما ،هدش شلاس نایب ،هدرک ار راک نیا معیش دنیوگب هکنیا نودب و یمجعم عاجرا اب امش -تسا ناشدوصقم دینکیم.

دجن نمؤم هیضق

حیضوت وا. [5]تشاد تنرتنیا رد یاهحفص و دوب هدش معیش هک دوب ناتسبرع ناناوج زادجن نمؤم ار یناجیت یاقآ باتک لوا تفگیم .دوب بیجع یلیخ .[6]مدش معیش روطچ نم هک دوب هداد هیضق یناجیت یاقآ هک مدیسر ییاج نآ هب تفگیم .وگ غورد یا متفگیم وا هب مادم ،مدناوخمی متفگ و مدز نیمز هب ار باتک اج نآ تفگیم .دوب هدرک حرطم یرابخ حیحص زا ار سیمخال موی هیزر و متفر هخاباتک هب تفگیم !دنا هدناسر اچک هب ار غورد رگید تفگیم ،تسا لاجم یزیچ نیچ ،مدیسر اج نآ هب یرابخ حیحص رد یتقو تفگیم .متفرگ نامدوخ یاههخاباتک زا ار یرابخ حیحص هب نم دیوگیم .دینیبب ار وا حیضوت !مدش یلاح هچ هخاباتک یلدنص یور نم هک دنادیم ادخ طقف یلاح کی هخاباتک رد نم .دینکشن لکش نیا هب ار ینس یاه ناوج هک منکیم تحیصن اه معیش و تداهش رتسب رد ربمایپ دیوگیم یرابخ حیحص هک مدید یتقو .[7]دینادیمن امش هک مدش [8].دینکیم ار تساوخ رد نآ و دنتسه یضیرم

یرابخ حیحص دقن رد یباتک هک لالی دیشر زا عافد رد و تنسله یاهتیس تالاقم زا یکی رد [1] وه و نآرقلا ةساذق هل و حیحص وهف یرابخبلا حیحص یف ءاج هنا املاط :هدمآ نیچ ،تسا هتشون داهتجال ةیسدق یطعی و یمالسال هقفلای لقعلال لامعا أدبم عم یفاتی هنا امکّامامت ضوفرم (یرابخبلا مزه یذلا لجرلا...لالی دیشر هلاقم).ساسالا نم هیف ةساذق ال نا ضرترفملا نم

، مهالوم يفعجلا ليعامسا نب دمحم هللا دبع وبأ يراخبالا حيحصل فنص نم لوأ :ةثلاثلا [2]
مهسفنأ نم يريشقلل يروباسي نللاجحلل نب ملسم نيسحلل وبأ هالتو

بتكلا حصأ امهاباتكو .هخويش رثكأ يف هكراشي هنم دافتساو يراخبالا نع ذخأ هنأ عم ملسمو
يف ملعأ ام)) :لاق هنأ نم - هنع هللا يضر - يعفاشلل نع هانيور ام أمأو زينعل هللا باتك دعب
لاق امنإ فظفللا اذه ريغب هاور نم مهنمو ((كلام باتك نم ابوص رثكأ ملعلل يف اباتك ضرألا
ت ثيدحل ملع غاونأ ةفرعم **حالصلال نبا ةمدقم** باتك).ملسمو يراخبالا يباتك دوجو لبق كلذ
(84 ص ،ميمهالو لحفللا

هحيحص يف هثيدح لوأ يف هللا همحر يراخبالا هللا دبع وبأ امامإلا هباتك لوأ يف هب أدتبا نممو
(١٤ ص ، يوونلل **ني فراعلا ناتسب** باتك) .ىلاعت هللا باتك دعب بتكلا حصأ وه يذلا

زينعل هللا باتك دعب بتكلا حصأ امهاباتكو (هلوق) - ٣٧

(١٦٣ ص ، ١ ج ، يشكزرلل **حالصلال نبا ةمدقم ىلع تكتنلا** باتك)ءاملعلل قافتاب يوونلل لاق

درجملل حيحصلل يف فنص نم لوأ ،اهفعضو هطورش ةوق بسحب حيحصلل تاجرد توافتو :ةدئاف
باتك - 16ص).زينعل هللا باتك دعب بتكلا حصأ امهاباتكو ،ملسم نيسحلل وبأ مث ،يراخبالا
(١٦ ص ، ىناجرحلل فىرشلل **ثيدحلل حلطصم يف بهذمل جابدل**

تسا ميرك نآرق تاىآ ىىابفلل تسرهف ىانعم هب تاىآل فشك [3]:

ىنعى ىطفل تسرهف .ىغوضوم اى ،دناى طفل اى دنهانوگود ىنآرق ىاهتسرهف :«نآرق سراهف»
نيودت هك ،دناهتفگ زين (تاىآل فشك :ىسراف فرع رد) تاىآل فاشك ار ىنآرق تاملك تسرهف
تاملكل فشك اى دنيوگىم مه «باب هيآ» نآ هب هك تاىآل فشك .دراد هنرق راهچ هس ىخيرات ؛هنا
اب) ار هيآ دهاوخم هك ىلّوا اريز .دراد قرف ىنف رطن زا دنيوگىم مه (سندروك نك -) امنهئاو نآ هب هك
ريغ تاملك و فورح و دنكىم تسرهف ار ىديلك تاملك طقف ،دنك ىبايزاب (نآ زا ىشخب ركذ
تج) فورح ىتح ،ىنآرق ظافلا م مه زا دهاوخم ىمود ىلو ،دنكىم امر ار (نيذلا اى ىذلا دننام) ىديلك
ىكي .تسههنا ني بىراتخاس تهابش و كارتشا هاوخا ناوخ ىلو .دهد تسد هب لمك ىتسرهف (واو
رثا ،نآرقل فارطا ىف ناقرفلل موجن ،ديجم نآرق تاملكل فشك نيترتفورعم و نيترتمهم زا
دوخ حصم نآرق اب هارمه ار نآ هك تسا ىناملآ هوژپنآرق و قرشتسم (م ١٨٧٠-١٨٠٢) لگولف واتسوگ
دنسيون و رادمان هوژپنآرق (ش ١٣٦٣ م) رايمار دومحم ناورداس ديدج رصع رد .تسا هداد راشتنا
فشك كي دننامه هك ار تاملك تسرهف اى ظافلا تسرهف ،ىسراف نابز هب «نآرق خيرات» نيترتهب
هن ،تسا تاملك رهاظ قبط ،رثا نيا ىىابفلل بيترت .تسا هدرك نيودت ،تسا ىىابفلل تاىآل
ىلهغردق) فيظن ىفطصم تباتك نآرق اب هارمه و ؛تسا رتباي ناسا ،نايناريا ىارب اذل ،ىلصا دام
و نيترتروهشم .(نآرقل سراهف و نيبم نآرق :ناونع تحت) .تسا هديسر عبط هب ش ١٣٤٥ لاس رد
دبع داؤف دمحم نيودت ،ميركلل نآرقل ظافلال سرفملم مجعلم ،تاىآل فشك نيترتلوادم
شخب هارمه ،ىىابفلل بيترت هب ،هنا دام قبط ار نآرق ىديلك تاملك هك تسا (ق ١٣٨٨-١) ىقابلا
اب رثا نيا تاىآ مقر هب هك تسا ىنتفگ .هديافرب و مجحمك تسا ىباتك و .تسا هدرك داي ،هيآ زا
اليصفت «نآرق پاچ» شخب رد هك - هنيدمل فحصم اب اجنآ زا و هرهاق فحصم -) داؤف كللم عبط نآرق
(٤٨١-٤٨٠ ص ،رىسفت ملع نىداى نب تامدقم).تسا ناوخمه - ميترك شاىفرعم

اى ىىابفلل ىتسرهف (مسا) (ادخه همان تغل). (فلؤم تشادداى) .نارق تاىآ ىىابفلل تسرهف
ادىپ ار روظنم هيآ ىناساب ناوتب نآ طسوتب هك هيآ و هروس ركذ اب نآرق تاملك زا ىغوضوم
گنهرف)هيآ و هروس رامش ركذ اب نآرق تاىآ اى تاملك زا ىىابفلل ىتسرهف (ىسراف گنهرف)درك

[illegible]

(وجہ کی وجہ)

راک هب ینآرق تایآ یسیون تسرهفّ ماع یناعم رد یهاگ تایآل فشک حالطصا هک تشاد هّجوت دیاب هب هراب نیارد دور یم رامش هب ینآرق مولع بعش زا یکی و تسالقتسم یا مخاش دوخ هک دور یم یروپاشین نودم نب دمحا نیدل باهش زای تایآل فشک نیلوا یناقرف تایالای آ سرفن هلاقم باتک رد هک روط نامه دنیا یم رامش هب نآ هومجریز زین اه مجعم تروص نیارد دینک هعجارم نایاپ رد چردنم چار تایآل فشک هب رطان یهاگ و تساهدش هئارا ریسفت مولع نیداینب تامدقم لباقم، لامعتسا نیارد و دنک یم افتکا هروس و هیآ رامش هبّ افرص هک تساهفیرش فحاصم .تسا مود لامعتسا نیمه، الاب نتم رد هژاونیا زادوصقم .تسا سرهفم مجعم

هک درک هراشا تنس لهه زا یکی عیشت ناتساد هب ناوت یم ،درکیور نیا ناوارف دئاوف نایم رد [4] هدوب هعیش ناواچ زا یکی راک قاتا رد سیون تسد تیاور دنچ زا واهیشته هقرچ دنک یم مالعا شدوخ نارود نامه زا مه ار هذب ،هلیبق :تفگ همادا رد تیباهو هقرف زا هدش اهر هعیش ناواچ نیا:«تسا غیلبت و ینارنخس یارب ار ییاه شزوم آ نآ رد و دندرک یغیلبت تعامج یاه هورگ دراو یناواچون م.دیدی تیباهو

عامتجا هب هک ناتسکاپ دنویار رد ناهج یغیلبت گرزب تاعامتجا زا یکی رد :دوزفا یناریش
زا سرپ و مدش قداص مان هب مکیدزن ناتسود زا یکی گرم هجوتم ،تسا فورعم ناهج تاعامج یغیلبت
هچفنم داوم اب ار دوخ لباک ینیسرح نارادازع عمج رد هک دنتفگ نم هب ،واتافو هوجن زا وج و سرپ
تسا هتشک زین ار نارادازع زا یعمج و هدیسر تداهش هب و هدرک مدهنم

ات دوب هدرک لوغشم دوخ هب ارم رکف و نهذی باسح عوضوم نیا: درک ناشن رطاخ هعی شون غلبم نیا
سیون تسد تیاور دنچ نامرک هب یرفس رد و مدش هتفریذپ یکشزپ مولع هاگشناد رد هکنیا
ناوج کی راک لحم رد و هتشون ذغاک یور رب کیژام اب هک تنس لها بتک زا لقن هب
درک بلج دوخ هب ارم هجوت دوب هدش بصرن هعی ش

یسک رگا دوب هدومرف هک دوب (ص) هلالالوسر زا لقن هب شیداحا نی زا یکی :دوزفا یناریش دیمح
ممتفگ مدوخ اب مدناوخ ار اهنای یتقو ،تسا تلاهچ اب شگرم دسانشن ار شننامز ماما و دریمب
 ،دنک یسررب ار شیداحا تحص و دنزب قرو ار تنس لهه بتک هک تسیکی ،**دنیوگیم غورد نایعیش**
 مدرک وجتسج ار نآ یروباشین مکاح کردتسم و ملسم حیحص زا و متشون ار شیدح عبنم لاح نی اب
 ممتفای و

یتوافت یب و یراگنا لهس تب قاع هک ثیدح موهفم ،ثیدح نیا یدنس تحص کرد اب :درک ناونع یو رد نیکرشم و ناتسرپ تب اب رشن و رشح و یلهاج گرم طیارش دجاو نامز ماما تخانش هب تبسن دش تابثا نم یارب دوب تمایق.

زا ن آرد هک مدیسر نیلقت شیدج هب هکنیا ات مداد همادا دوخ تاقیقحت هب :تشاد راهطا یناریش ار منهد شیدج نیاه مه زاب رظنم نیاه زاه دوپ هدش دای (ص)ربم ایپ راگدای ود ناوونع هب تررتع و باتک (ناتسبش یرازگربخ)»درک لوغشم دوخ هب

رتوي بمك جمر بم - فطوم - 1401هـ نس ديلاوم نم باش :دنكىم يفّرعم هونگنى ار دوخ وا [5]
 ةيدوعس لاءى بربم لكلكم لاءى فةطفاحم ةيفلس ةلئاع نم - جوزتم ريغ - عمظنأو

هتاڪرب و هلا ٿا ۽ محرم هيءَ بلال طوبا بانج زائيسات هب واهڪ تساناوانوع زين «دجن نمؤم» ناوانوع ينڪلو دجن يفي شيعاين آب ارخف سيل دجن نمؤم دي دجال مسالاب وائ: تسانا هدي زگرب دوخ يارب هلا يذلا مولظملا لجرلا اذه ، مالا سلا هيءَ شيرق نمؤم بلال يبايالوم باقلا دحانم هتسبتقا عفا دو مهبح او مهالو تو مهالو نمو هلا ۽ نعل مهيلع ۽ يماينب دا قحانڪل ملسم لڪيلع لصفلا ، طباورلا كلم عقوم) ۽ لزنملا يفل هج يباو بهل يباو نرقو ارفاڪ اءفلا هلا يهور هتلعج مهنع (دجن نمؤم ، نيرصبتسم هحفص

نم و ، ةضفارلا ةبطخل لاونع نأ تأجافتو ةعجلال ةالصل ةرم تاذ تبهذ:«ديوگىم هرابنى رد وا [6] بىبنللىل عىل عىل لازلابل لىربج ةئطختب نودقتعي ةضفارلا نأ: ةبطخل عىل عىل ةعمس ام نمض فورعلم نم ةباحصل رىفكتو نآرقلل فىرحتب مهذاقتعاو لب مالسلل عىل عىل نم الءب (ص) عىل تامو بىبنللىل أرم لك نأو رشبلىل فى ةكئاللمل ةلزنمب مه ةباحصل نأ ةنسلل لهأ دنع مهىءل ةعىشل نأو مالسلل عىل عىل ةومىو ةاقبومل لك فرتقى هلل ناحبس ، بىباحص وهف مالسلل عىل عىل بىبنللىل عىل عىل ةعوضو ةنجلل لءل ءىونس ءىونس لءل ةنم ةءىءل

قيرط مهل سي لو ، ... اهر كذب سانملا مدع نم هنا تيأرو اهب مهه بشو ناي دألا ضعب صخت رومأ رك ذو
 ةنس وأ فحصم مهل سيل نذا لطاب مهين نأ امبو مالمسلا هيلع يلع مهين نأ شيحي حص
 قيرط يأب هللاب نوطب تري الو ةيوبن .

، ضرعل ريجأتو ةيفطلا ةليل لثم ةيقالخال رومأ نع ملكت ةصاخ ةسلج يف هعم انملك امدنعو
ثيحر فك دقف خيشلل ال : لاق ، نم ناو ، ةعتمل ا جاوز عيضاوم يف ةليلايخال صصقلا درسب أدبو
يعيشت دعب هتأر ام سكع ادبأ لاؤسل او خويشلا ىلع ضارتعالا مدع مهيدل نيدلا تايساسأ نم
رصبتسمك يعم سيل ةنسل او خويش نيبو مهنيب ادج ريكبلا قرفلاو ةعيشلا خويش عضاوت نم
...ةقرفت نود ينسل او يعيشلا عمتجمل لك عم امنإو

دوشیم ددرم دوخ هی لواعضاوم رد اهن آکولس نسح دهه اش م و یعی ش قطانم هب رفس اب س پس وا

مهنكسو نيموي قدمل لمع مهيدل فيقرشلل نم فويض يندن يل لاقو ، يئاققصأ دحأ عم ةرم تجرخ
 يف ةعجارمو لمع مهيدلو ةنديدلما يف هريغ دحأ نوفري ال مهنأل مهنم لصاوتن ىتح انيحنم بيرق
 قدصللو ةلضافلا قالخالا يف ةمق اوناكو نيموي مهنم تسلجلالعفو ، ةيموكحلل رئاودلا دحأ
 يتايحب دجأ مل ينأل اذه نم رثكأ نوسلجي مهنأ تينمت ةقادصللو مركللو مضافتلاو مارتحاللو
 نوشيعي ءالؤه لثم سانأ ىلع فرعتأ يننيل اذه فيقيدصل تلق ، مهننيدمل اوداع ام دعب ، مهلثم
 اذكه مهلك ةعيشلل : يل لاق امندنع تأجافتو انه

معن : لاق ، عيش : هل تلق

ادج امودصم تنك و ... مهتلباق تنك ام عيش مهنا فرعاً ول أن : تلق

يلقع يف ةدوجومل تابسررتل ةجيتن فرعاً ملو ني موي ةدم عيش عم تيقب ينأل : لوأل ببسلل
ةعشلل نع .

قلخ نسحو ةبيط نم هنولمحي امبو مهب تأجافت ينأل : يناتلل ببسلل

مهيف ةحضاو بولقلل ةبيط يرت هلل ناحبس نكل قالخال هذبه نيديحو لا اوسيل اعبط -
قالخال يه هذو و ةيالول راونا يه هتير ام ربتعا أناو مهقالخا تناك امهم مهريغ نع فلتختو
ةيقيقحلال ةدمحمل

رومأل هذو حيحص مهنيدو نيلدتعم ساناً مهنأ لاق ، ةديج ةبوجاً ينبواجف مهنع يقيقدص تلأس
: لوقاً امم مهئربيو مهنع هفرعي ام ضعب يلح حرطي أدبو ... بذكو تاغاشا اهنع ملكتت يتل
وأ بهاذملاب ةفرعملل ليلقو ددشتم ريغ تركذا امك هنأ ثيح نألأ يتح اينس لازي ال يقيقدص
(نامه) يفكي صالحو هلل دبعاو موصلأو يلصأ يه هترابع حصأ ينعمب

ات يريگي نيا ، تنرتنأ ياضف رد بلطم يعوضوم يريگي يارب دوشيم ياهقرج دروخر نيا
دراد همادا «سيمخال موي ةيزر» ارجام اب دروخر و تيدتها مٲ باتك هب نديسر

رد ار نم باتك نيا اب نيلفلاخم يبللس دروخر ديوگيم باتك نيا اب دوخ يئانشأ دروم رد وا [7]
:درک ممصم نأ هعلاطم

اهب دوصقملا اعبط «**تللض لبو ، تلبنهنا مٲ**» ةرابع تبتك ةينسلل تايديتنملا يدحإ يف
ةيباهولل نويح يف ةكوش هاقبأو يلاعت هلل هظفح يئاجيتلل خيشلل تيدتها مٲ باتك
بهذملل ةقيقح رشن هبتكب عاطتسا ثيح ةطبغ دسح هدسحأو لجرلا اذه ركشا أنا ةحارصبو
تأدبو ... يعيضاوملل نم اهريغل تلقتناو ةرباع ةءارق عوضوملا تارق ، اريثك متهأ مل ، يعيشلل
ةليوطلل بتكلل ةمئاق نيب نم **هل يرايتخا ببسو** تيدتها مٲ باتك يديب طقس يتح ثحبأ
ءازهتسا يدم تيأرو ينسلل يديتنملا يف هنع تارق ينأ ةيملالل ةعيشلل ةكبش عقوم يف
مهتايديتنم يف ةعيشلل قالخا نم هتير ام سكع بولسأل اذه هركأ تنكو هيف ةنسلل
ةساردل ةيادب ناوئع وه يئراثأ عوضوم لوأو هتايح نع بتك امب متهأ مل باتكلل سرهف تحتف ،
ةعيشللل ةنسلل دنن ةباحصل - ةقمعمل

ءيش اذهو ةباحصلل تاجرد نيب قرفي نأ دارأ ثيح **هثي دح يئبجعي ملف ناوئعلا لوأ تارق**
ريغ يهابتنا رثي مل انهو ةيبيدحلل حلص ناوئع يلا تهجتا مٲ ، **هلبقتا نأ ادج بعص ناك**
نكل ةيبيدحلل حلص يف لصلح ام فرعاً تنك ثيح يلاعت هلل هظفح يئاجيتلل خيشلل قيلعت
هههف يلع اندوئت ام ريغ احيص احرش عوضوملل يئاجيتلل خيشلل حرش وه ديدحل

اذه نأب: تلوقو تفقوت ثيدحلل ةءارق دعبو سيمخالل ةيزر وه يلاتلل ناوئعلا يلا تبهذ
هذه نكل يئاجيتلل خيشلل يالوم رهاطلل كن يئبج يلع ةلبق - **هاوه يلع اثيداحأ فلؤي لجرلا**
هنأ تلاق امكو - ةرتفلل كلت يف يعضو ردقي نم ريخ تنأو راصبتسالل لبقي يترطن تناك
هيف يديس تجرخأ ، يراخبالل يف دوجوم ريغو قللتخم ثيدحلل اذه نأ يداقتعا ناك رمع يلع يدعتي
يذللو يئاجيتلل خيشلل هركذا يذلل ثيدحلل نم اهتفطتقا ةرابعب ثحب تلمعو حاحصلل بتك
تمدص ةحارصبو ثيداحألل هذه دحأ يلع لوخدلاو ثحبلا فاقياي تملقف جئاتن ةدع روهظ ينلهذا
تنكو عوضوملل تلمكأو يئاجيتلل خيشلل باتك يلا تدع ، **ثيدحلل اذه دوجول ةريبك ةمدص**
رجهي ةملكو ةيزرلل ةملك يئاعم نع تثحبف ثيدحلل عم درو يذلل حرشلل قدصأ مل **ادج اقياضتم**
... **روصتا امم يسقأ ةجيتنل تناكو**

... و و و ضوحو ٲي دحو ءباحصلاب نآرقلا يأر نم ءيلاال عيضاوملا تأرق يناثلا مويلا يفو كرتأ نا كشو ىلع تنكو قيضلاو ملألا ءمق يف تنكو ءارقلا تكرتو تفقوت ايئاهن بتكلا هذه يف ءارقلا .

طسولا نا دقتعأ نكل باتكلا اذه هللا ءئيشم دعب مهعيشت بابسأ نم ناك ريثكل نوكي دق يف ءوقب دوجوم بصعتلا ثيح ، بتكللا نم عونلا اذه لثم هبسانا ال دق يباهولا ليطعت متي ءيفخم ءيمالسإ ءقيقل حيضوت هي ف حيحص ٲي دح ركذ درجمبو انلوقع .يتبرجت عقاو نم طقف يرطن ءهجو هذه ، لقلعلا

ددنسسپم رتشیب ار نیستسردملا ملاعم باتک شور ناشی

يركسعلا يضترم ديسلل نيستسردملا ملاعم باتك ىلع تايدتنملا يف ءوخالا دحأ ينلد مايأ دعب ءيش لواو حرطلاب جردت ثيح ءئار باتكلا اذه ءارصبو ، ثلاثل ءجل ، يناثلا ءجل ، لوالا ءجل ... (ر) باطخلا نب رمع ابوتكم تيأر امدنع ينم ءريبك ءماسبتبا ترهظو هي ف ينبعأ

خيшла بولسأ ءوسقب نكي مل نكل ءروطحمل قطانملا ضرعت باتكلا اعبط ثيح يناجيل خيшла باتكل يءارق نم تدفتسا انه ىلاعت هللا هظفح يناجيلتلا ءيباهو ءزاجا يف ناك ركفي لقع يدل حبصأو بتكللا نم هريغ ءارقلا يئايه .

هب ار وا هك تسا ىياهن هقلح ،مالسلا امه ىلع ءادهشلا ديس و ارهز ترضح تىمولظم ناتساد همادا رد دزاسيم نومنه راصبتسارون :

تناك هذهو (ع) ءارهزلا ءمطاف ءديسلاب يمامتها لوا ناكو بتكلل يئاشعلا رايتخالاب تأدب اهدعب **ءحارصبو** يئاليملا يلع ديسلا - (ع) ءارهزلا ءيمولظم باتك تأرقف ءارقلا يف ءيئاثلا ءلحمل اهلغلأ تدجوو رداصملا نع ثحبأ تأدب **نزللا نم راهنا تدكو نزلو يبلق يف ملأب تسسحأ** .اهنم دكأتل ديأرأ تنك ام يه اهتدجو يئال رومألا ثيح لمكأ ملو

مامالا لتقم مٲ ، يلماعلا رفعل ديسلل ، يناثلا ءجل ، لوالا ءجل ءارهزلا ءاسأم باتك مٲ اذامل ، **هب عمسأ ملو لبق نم اذه أرقأ مل اذامل يسأر رسكأ نا ديأرأ تنك اهتقو نيسحلا** ، هتيب لهأو ءمألا ذقنم نع دعبلا لك ءديعب تالاجم يف هلك تارضاحملاو سوردللاو تاقللحلا زيكرت ، نوديري ام ريغت يذلا ريسفتلا بتك لك نع نودعتب يو هجاوزأ مه هتيب لهأ نا انل لاقا اذامل ....هلوق

ينا ربتعأ يئال ءرتفلل هذهو قحلل نيذلا وه نيذلا اذه نا يسفن نيبيو يئيب تنلعلأ يءارق تقو تدجوف هنع تثحبو يه قفل لاجملل تهجتا ، بلقلاب ناميإلا نا نوملعت متنأو اهب ترصبتسا خيшла هنأل هل يرايتخا ببس اعبط ، هيلع هللا ءمحر يئيمخلا ديسلل ءليسولا كرددسم (نامه).هريغ وأ ديلقتلا عوضوم فرعأ نكأ ملو هريغ فرعأ نكأ ملو هب عمسن يذلا ديحولل يئيشلا

۹/ ۲۷ خىرات ،ىمالک ثحابم لوا هسلج رد هدش هءافا ،**رضاح رصع رد يوزوج ياه ىگتسباب** هلاقم [8] ۱۴۰۰

.دىناوخب هلاقم نيا رد زىن ار ىمجمع تاعاجرا هنيمز رد لماك تاحيضوت